

Akcīzes nodoklis

Publicēts: 19.09.2022.

Atjaunināts: 31.03.2023.

Akcīzes nodoklis ir specifisks patēriņa nodoklis, ko piemēro noteiktām patēriņa preču grupām, kuras ir saražotas vai tiek ievestas valstī. Akcīzes nodokļa mērķis ir ierobežot to preču patēriņu, kas ir kaitīgas apkārtējai videi un cilvēkiem, kā arī dot valstij ieņēmumus, apliekot ar papildu patēriņa nodokli (papildus pievienotās vērtības nodoklim) preces, kas nav pirmās nepieciešamības preces un kas neskar maznodrošinātos. Taču galvenais akcīzes nodokļa mērķis ir fiskālais, t.i., nodrošināt valsts budžeta ieņēmumus.

Importētājs – persona, kura piesaka muitas procedūrai – laišana brīvā apgrozībā – akcīzes preces, kas Latvijas Republikā ievestas no ārvalsts, kura nav dalībvalsts.

Apstiprināts noliktavas turētājs – persona, kurai ir tiesības turēt tās īpašumā vai valdījumā esošu akcīzes preču noliktavu.

Reģistrēts nosūtītājs, reģistrēts saņēmējs, īslaicīgi reģistrēts saņēmējs vai pārsūtītājtirgotājs:

- reģistrēts nosūtītājs – persona, kurai ir tiesības tikai nosūtīt alkoholiskos dzērienus, tabakas izstrādājumus vai naftas produktus, piemērojot atlikto nodokļa maksāšanu, kad tos laiž brīvā apgrozībā;
- reģistrēts saņēmējs – persona, kurai nav apstiprināta noliktavas turētāja statusa, bet kurai ir tiesības saņemt alkoholiskos dzērienus, tabakas izstrādājumus vai naftas produktus no citas dalībvalsts vai no reģistrēta nosūtītāja un apstiprināta noliktavas turētāja Latvijas Republikā, piemērojot tiem atlikto nodokļa maksāšanu;
- īslaicīgi reģistrēts saņēmējs – persona, kurai nav apstiprināta noliktavas turētāja statusa, bet kurai ir tiesības uz vienu noteiktu darbību – uz konkrētu alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu vai naftas produktu vienreizēju saņemšanu no citas dalībvalsts vai no reģistrēta nosūtītāja un apstiprināta noliktavas turētāja Latvijas Republikā, piemērojot tiem atlikto nodokļa maksāšanu;
- pārsūtītājtirgotājs – persona, kura saskaņā ar likuma “Par akcīzes nodokli” 10. un 26.pantu no vienas dalībvalsts nosūta akcīzes preces uz citu dalībvalsti tādai personai, kurai nav apstiprināta noliktavas turētāja, reģistrēta saņēmēja vai īslaicīgi reģistrēta saņēmēja statusa.

Persona, kas Latvijas Republikā ievēd vai saņem no citas dalībvalsts akcīzes preces, kuras jau laistas brīvā apgrozībā citā dalībvalstī.

Persona, kas Latvijas Republikā ievēd vai saņem bezalkoholiskos dzērienus, kafiju vai elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu.

Dabāsgāzes tirgotājs, publiskais tirgotājs un dabāsgāzes sadales sistēmas operators, ja minētās personas piegādā dabāsgāzi galalietotājiem, vai dabāsgāzes galalietotājs, kas ievēd dabāsgāzi savam patēriņam Latvijas Republikā.

Persona, kas citā dalībvalstī iegādājas, ievēd un realizē dabāsgāzi mazumtirdzniecībā kā degvielu;

Citas dalībvalsts persona, kas realizē bezalkoholiskos dzērienus vai kafiju, izmantojot distances līgumu;

Cita persona saskaņā ar likumu “Par akcīzes nodokli”.

Ar nodokli apliekami akcīzes nodokļa objekti (preces par kurām maksā akcīzes nodokli):

Alkoholiskie dzērieni¹

- ● alus;
- ● vīns;
- ● raudzētie dzērieni;
- ● starpprodukti;
- ● pārējie alkoholiskie dzērieni.

Tabakas izstrādājumi²

- cigāri un cigarillas;
- cigaretes;
- smēķējamā tabaka:
 - smalki sagriezta tabaka cigarešu uztīšanai;
 - cita smēķējamā tabaka (t.sk. ūdenspīpēs izmantojamā tabaka u.c.);
- tabakas lapas;
- karsējamā tabaka.

Naftas produkti³

- kuri pilnīgi vai daļēji sastāv no ogļūdeņražiem;
- kuri tiek klasificēti Kombinētās nomenklatūras 27. un 29.nodaļā, kā arī citās Kombinētās nomenklatūras nodaļās, noteikti likuma "Par akcīzes nodokli" pielikumā.
- ja minētie produkti tiek realizēti vai paredzēti realizācijai, izmantoti vai paredzēti izmantošanai divējādi vai par degvielu, kurināmo vai par to aizstājējproduktu vai komponentu.

Bezalkoholiskie dzērieni⁴

- ūdeņi un minerālūdeņi ar cukura, citu saldinātājielū vai aromatizētāju piedevu un pārējie bezalkoholiskie dzērieni, kā arī pārējie dzērieni, kas neatbilst likumā "Par akcīzes nodokli" minētajai alkoholisko dzērienu definīcijai, izņemot augļu un dārzenū sulas un nektāru, dzērienus, kuru sastāvā ir ne mazāk kā 10 procenti sulas (izņemot augļu sulas, kas gatavotas no koncentrāta), ne vairāk kā 10 procenti pievienotā cukura un kuri nesatur pārtikas piedevas un aromatizētājus, dabīgos ūdeņus un minerālūdeņus, ūdeņus, kas bagātināti ar minerālvielām un vitamīniem, un bez cukura, citu saldinātāju vai aromatizētāju piedevas.

Kafija⁵

- malta vai nemalta, grauzdēta vai negrauzdēta, ar kofeīnu vai bez tā, kura tiek klasificēta Kombinētās nomenklatūras 0901.preču pozīcijā, kā arī kafijas ekstrakti, esences, koncentrāti un izstrādājumi uz šo ekstraktu, esenču vai koncentrātu pamata vai uz kafijas pamata, kuri tiek klasificēti Kombinētās nomenklatūras 210 111. vai 210 112.preču pozīcijā.

Dabasgāze⁶

- ar nodokli apliekama galalietotājiem piegādātā dabasgāze, kura atbilst Kombinētās nomenklatūras kodiem 2711 11 00 un 2711 21 00:
 - izmantošanai par kurināmo;
 - izmantošanai par degvielu.

Elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamais šķidrums, tā sagatavošanas sastāvdaļas⁷

- šķidrums, ko izmanto vienreizējās un daudzkārt lietojamās elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs vai izmanto, lai uzpildītu elektronisko smēķēšanas ierīci, un kas satur vai nesatur nikotīnu, kā arī šā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas.

Tabakas aizstājējprodukti⁸

- ● produkts, kurš satur vai nesatur nikotīnu, kurš nav ārstniecības līdzeklis, tabakas izstrādājums, augu smēķēšanas produkts, bezdūmu tabakas izstrādājums, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamais šķidrums vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļa un kuru paredzēts izmantot līdzīgi vai līdzīgiem mērķiem kā tabakas izstrādājumus, augu smēķēšanas produktus, bezdūmu tabakas izstrādājumus vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamo šķidrumu.

Informāciju par akcīzes preču TARIC nacionālajiem papildkodiem skatīt [šeit](#).

¹ Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 3.pants.

² Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 4.pants.

³ Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 5.pants.

⁴ Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 6.panta pirmā daļa.

⁵ Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 6.panta otrā daļa.

⁶ Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 6.¹ pants.

⁷ Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 4.¹ pants.

⁸ Likuma "[Par akcīzes nodokli](#)" 4.² pants.

Par degvielas tvertņu reģistrāciju

Informējam, ka degvielas uzglabāšanas tvertņu reģistrācija Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS) tiek uzsākta 2019.gada 19.decembrī.

Degvielas lietotājam (juridiskai vai fiziskai personai, kas ir reģistrēta komercreģistrā kā komersants vai nodokļu maksātāju reģistrā kā saimnieciskās darbības veicējs), kurš izmanto degvielu, izņemot gāzi, savām vajadzībām (saimnieciskās darbības veikšanai), jādeklarē EDS degvielas uzglabāšanas tvertnes, kuru tilpums ir 1 m³ vai lielāks. [\[1\]](#) [\[2\]](#)

Iesniegums jāiesniedz EDS sadaļā "Reģistri" par katru tvertni atsevišķi ([skatīt detalizētāku instrukciju](#)) un tajā jānorāda šāda informācija:

- tvertnes atrašanās vietas adrese (nepieciešamības gadījumā būs iespēja norādīt arī papildu informāciju par tvertnes atrašanās vietu);
- tvertnes numurs (nav obligāti);
- tvertnes nominālais tilpums
- datums, no kura tvertne tiks izmantota (reģistra aizpildīšanas datums vai datums nākotnē, piemēram, ja notiek tvertnes lietotāju maiņa).

Gadījumā, ja vienu tvertni izmanto vairāki lietotāji kopā, tad informācija par tvertni ir jādeklarē katram lietotājam, sadaļā "Papildu informācija par tvertnes atrašanās vietu", norādot, ka tvertni kopīgi lieto vairāki lietotāji.

No 2020.gada 1.janvāra lietotājiem, kas iegādājas nefasēto degvielu vairumtirdzniecībā izmantošanai savām

vajadzībām, to atļauts uzglabāt tikai Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID) deklarētās, normatīvo aktu prasībām atbilstošās stacionārās tvertnēs, ja akcīzes preču apriti reglamentējošajos normatīvajos aktos nav noteikts citādi. [\[3\]](#)
[\[4\]](#)

Tātad jādeklarē tikai stacionārās tvertnes, bet pārvietojamās tvertnes (tā saucamie kubi), kas paredzētas tikai degvielas pārvadāšanai, nav jādeklarē.

Degvielas uzglabāšanas tvertnes nav jādeklarē tiem degvielas lietotājiem, kas degvielu izmanto, pamatojoties uz VID saņemtu izziņu. Piemēram, lauksaimniecības (“zilās/zaļās”) degvielas tvertnes jādeklarē, bet apkures (“sarkanās”) degvielas tvertnes nav jādeklarē.

Paldies tiem nodokļu maksātājiem, kuri jau ir iesnieguši VID informāciju par tvertnēm iesnieguma/vēstules veidā, tomēr arī jums jāveic tvertnu reģistrācija EDS Naftas produktu uzglabāšanas tvertnu reģistrā.

Gadījumā, ja VID deklarētā tvertne vairs netiks izmantota, tvertnu reģistrā būs jāiesniedz informācija, norādot datumu, līdz kuram tvertne tika izmantota.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām kontaktēties ar VID Nodokļu pārvaldes Akcīzes daļas Licenču nodaļu pa tālr. [+371 67120104](tel:+37167120104).

[1] Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumu Nr.662 “Akcīzes preču aprites kārtība” 62.⁴ punkts.

[2] Turpat 62.⁵ punkts.

[3] Turat 84. punkts.

[4] Turpat 214. punkts.

No 01.07.2021. ar akcīzes nodokļa markām jāmarķē jauni preču veidi

- karsējamā tabaka;
- elektroniskajās cigaretēs izmantojamais šķidrums;
- elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas;
- tabakas aizstājējprodukti.

Lai saņemtu akcīzes nodokļa markas minēto preču marķēšanai, Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) ir jāiesniedz iesniegums (sadaļa: Dokumenti – No veidlapas – Akcīzes preču marķēšanas dokumenti – Iesniegums smēķējamās tabakas, cigāru un cigarillu, karsējamās tabakas, elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu un tabakas aizstājējproduktu marķēšanai).

Akcīzes nodokļa maksātāji, kas veic darbības ar elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām un tabakas aizstājējproduktiem, akcīzes nodokli maksā pirms akcīzes nodokļa marku saņemšanas.

Ja nodokļu maksātājs, sagatavojot iesniegumu par akcīzes nodokļa marku saņemšanu, norādījis nodokļa maksātāju veidu: 1. [Apstiprināts noliktavas turētājs](#) – maksājuma mērķa laukā jānorāda maksājuma identifikators, kas veidojas no vārdiem “AKCIZES-NUMURS” un apstiprināta noliktavas turētāja akcīzes identifikācijas numura. Akcīzes nodoklis jāmaksā [vienotajā nodokļu kontā](#).

Piemērs:

2. Cita persona (persona, kura ievē vai saņem no citas dalībvalsts ar akcīzes nodokļa markām marķējamās akcīzes preces, kuras jau ir nodotas patēriņam) – maksājuma mērķa laukā jānorāda maksājuma identifikators, kas veidojas no vārdiem "MARKU-PIETEIKUMS" un iesnieguma par akcīzes nodokļa marku saņemšanu Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) piešķirtā numura. Akcīzes nodoklis jāmaksā [vienotajā nodokļu kontā](#).

Piemērs:

MARKU-PIETEIKUMS-12345678

3. Importētājs (ievē vai saņem akcīzes preces no ārvalsts, kas nav dalībvalsts), tad maksājuma mērķa laukā nav jānorāda maksājuma identifikators. Akcīzes nodoklis, ievēdot preces izlaišanai brīvam apgrozījumam (importējot), jāmaksā Valsts kases (reģ.Nr.90000050138, BIC kods TREL22) norēķinu kontā: LV65TREL1060000533000.

Gadījumā, ja identifikators nebūs norādīts vai tas būs norādīts kļūdaini, saņemtais maksājums tiks novirzīts vispārējā kārtībā, nevis konkrētās saistības segšanai.

Komersantiem jāveic krājumu inventarizācija

Personai, kas [2021.](#) gada [1.](#) jūlijā veic darbības ar elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām, tabakas aizstājējproduktiem un karsējamo tabaku, jāinventarizē pēc stāvokļa [2021.](#) gada [1.](#) jūlijā tai piederošos elektroniskajās cigaretēs izmantojamajos šķidrums, to sagatavošanas sastāvdaļas, tabakas aizstājējproduktus un karsējamo tabaku, kas nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām.

Tādējādi inventarizācija jāveic:

1) mazumtirdzniecības vietās – tikai par tām precēm, kas nemarkētas nodotas patēriņam Latvijā līdz [2021.gada 30.jūnijam](#) un par kurām akcīzes nodoklis jau ir samaksāts;

2) personai, kas saņēmusi speciālo atļauju (licenci) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – par akcīzes preču noliktavas uzskaitē esošajiem nemarkētajiem krājumiem, ja par tiem akcīzes nodoklis samaksāts kādā no iepriekšējiem taksācijas periodiem.

Par inventarizācijas rezultātā konstatētajiem elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, to sagatavošanas sastāvdaļu, tabakas aizstājējproduktu un karsējamās tabakas krājumiem informācija Valsts ieņēmumu dienestam nav jāiesniedz.

Inventarizācijas saraksta eksemplāru uzglabā katrā elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, to sagatavošanas sastāvdaļu, tabakas aizstājējproduktu un karsējamās tabakas uzglabāšanas un/vai tirdzniecības vietā.

Elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu, elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas, tabakas aizstājējproduktus un karsējamo tabaku, kas nodota patēriņam Latvijā līdz [2021. gada 30. jūnijam](#) un, kas nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, [atļauts realizēt līdz 2021. gada 31. decembrim](#).

Tiesību akti

[Skatīt vairāk](#)

Akcīzes nodokļa likmes

[Skatīt vairāk](#)

Deklarācijas iesniegšanas un nodokļa maksāšanas termiņi

[Skatīt vairāk](#)

Licences un atļaujas

[Skatīt vairāk](#)

Akcīzes nodokļa nodrošinājumi

[Skatīt vairāk](#)

Akcīzes preču aprites pārskati

[Skatīt vairāk](#)

Akcīzes nodokļa markas

[Skatīt vairāk](#)

Akcīzes preču pārvietošana (EMCS, e-AD, SAAD, e-SAD)

[Skatīt vairāk](#)

Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība ar distances līgumu tīmekļvietnē vai mobilajā lietotnē

[Skatīt vairāk](#)

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma
(Track&Trace)

[Skatīt vairāk](#)

Veidlapas un iesniegumi

[Skatīt vairāk](#)

Informatīvie un metodiskie
materiāli

[Skatīt vairāk](#)

VID uzziņas un vēstules

[Skatīt vairāk](#)

Biežāk uzdotie jautājumi

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.vid.gov.lv/lv/akcizes-nodoklis>